

Կ Ա Ր Ծ Ի Ք

ԱԼԵՍԱ ՄԻՍԱԿԻ ԴՈՒՐԳԱՐՅԱՆԻ «ԱՌՑԱՆՑ ՀԱՐԹԱԿԸ ՈՐՊԵՍ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՄԻՋՈՑ» ԹԵՄԱՅՈՎ ԺԳ.00.01- «ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՀԱՅՑՄԱՆ ԱՏԵՆԱԽՈՍՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Ուսումնական գործընթացի դինամիկ զարգացումը ենթադրում է ուսուցիչների վերապատրաստման գործընթացի ազգային և միջազգային մակարդակներում տաբեր երկրների ձեռքբերումների, առաջընթացի դիտարկում, համեմատություն՝ ձևավորելու և ամրագրելու վերջինիս տեղայնացումն ու արդյունավետ իրագործումը:

Միասնական կրթական տարածքի ստեղծման համատեքստում ստանդարտացված դասակարգումներից բացի վճռորոշ են նաև ուսուցիչների վերապատրաստման գործընթացի արդյունավետության ապահովման սեփական առաջնահերթությունների սահմանում՝ պայմանավորված կոնկրետ երկրի գիտակրթական գործունեության առանձնահատկություններով:

Ժամանակակից հասարակությունների գլխավոր խնդիրներից մեկը դարձել է կայուն զարգացումը, իսկ կրթությունը հանուն կայուն զարգացման՝ դարձել է արդի կրթական համակարգերի բաղկացուցիչ գլխավոր ուղենիշը:

Կրթության համակարգում այսօր ամրագրվում է մարդաբանական, հումանիստական մոտեցումը, որի հիմքում ընկած է անձնակենտրոն հարացույցը: Հենց հումանիստական մոտեցումն է ուրվագծում կրթական համակարգի զարգացման գլխավոր ուղղվարական ուղղությունները մասնավորապես ուսուցիչների վերապատրաստման գործընթացի համատեքստում:

21-րդ դարում փոխվել են հասարակության արժեքային կոդմոորոշիչները, կրթության և դաստիարակության համակարգը վերաիմաստավորել է իր գերակայությունները՝ շեշտը դնելով «մարդկային գործոնի» և անձի զարգացման հիմնախնդիրների վրա: Որպես բարձրագույն արժեք է դիտարկվում ազատ, ստեղծագործ, մասնագիտական որակյալ պատրաստություն ստացած անհատը, որն ընդունակ է ապրել ու ստեղծագործել հարափոփոխ աշխարհում, լինել մրցունակ, ինտեգրվել համաշխարհային հանրություն (И.Л.Бим, 2005,с.2):

Արձագանքելով արդի հասարակության զարգացման խնդիրներին՝ ուսուցիչների վերապատրաստման գործընթացը պետք է առաջ մղի սոցիալական, գիտական, տնտեսական և

մշակութային ոլորտներն ընդգրկող հիմնախնդիրների ըմբռնումը, ինչպես նաև բարելավի դրանք լուծելու մասնագիտական կարողությունները:

Ուսուցչի, որպես ուսուցման առանցքային սուբյեկտի արդյունավետ գործունեությունը ժամանակակից սոցիումի զարգացման կարևորագույն գործոնն է, որը պետք է ապահովի կրթական համակարգի փոխակերպումը նոր իրականության պայմաններին համապատասխան: Այդ փոխակերպումը ենթադրում է ուսուցիչների վերապատրաստման գործընթացի այնպիսի իրագործում, ինչը կպահանջի վերջինիս պարբերական վերլուծությունն ու գնահատումը, նորացումն ու կատարելագործումը:

Ասվածի համատեքստում, անշուշտ, արժեքավոր է ներկայացված՝ «Առցանց հարթակը որպես ուսուցիչների վերապատրաստման գործընթացի արդյունավետ միջոց» թեմայով ատենախոսությունը: Հասարակության զարգացման նորարարական փուլին անցնելու համատեքստում ուսուցիչների վերապատրաստման գործընթացի հիմնական մարտահրավերներից է հստակ մասնագիտական գործունեություն ծավալելը, դժվարությունները հաղթահարելու հմտությունների ձևավորումը: Այդ հիմնախնդրի լուծումը գիտակրթական որակապես նոր մակարդակ է ապահովում:

Գիտության ու կրթության ժողովրդավարացման, գլոբալիզացիայի և միջազգայնացման, նոր մանկավարժական, տեղեկատվական և թվային տեխնոլոգիաների, ինչպես նաև մոլտիմեդիական կրթական մոդելների զանգվածային ներդրման պայմաններում ի հայտ է գալիս սկզբունքորեն նոր, միասնական կրթական միջավայրի ստեղծման անհրաժեշտությունը: Տեղեկատվական հասարակության, նոր տեխնոլոգիաների և սոցիալական ցանցերի զարգացման պայմաններում անհանգստանալու առիթները բազմաթիվ են՝ կապված կրթական գործընթաց իրականացնող սուբյեկտների շփման ու հաղորդակցության հետ: Այս տեսանկյունից Ալեսա Միսակի Դուրգարյանի «Առցանց հարթակը որպես ուսուցիչների վերապատրաստման գործընթացի արդյունավետ միջոց» թեմայով հետազոտությունը արդիական է, ունի կարևոր գիտագործնական նշանակություն, քանզի ուղղված է անհատի մասնագիտական արդյունավետ գործունեությանը որոշակի մշակույթ կրող հարաբերությունների միջավայրում՝ տվյալ դեպքում առցանց հարթակում:

Հետազոտողի կողմից, որպես նպատակ առաջադրվում է «ուսուցիչների առցանց վերապատրաստման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառմամբ մոդուլային ծրագրի մշակումն ու դրա իրականացման մոդելի ստեղծումը»: Ատենախոսությունը բաղկացած է ներածությունից, 3 գլխից, եզրակացություններից, օգտագործված գրականության ցանկից (85 աղբյուր) ու հավելվածներից: Աշխատանքը շարադրված է 126 համակարգչային էջում:

Հարկ է նշել հեղինակի արհեստավարժ մոտեցումը մասնագիտական գրականության վերլուծությանը:

Ատենախոսության ներածության մեջ հեղինակը հիմնավորել է հետազոտության արդիականությունը, ներկայացրել է հետազոտության նպատակը, խնդիրները, գիտական վարկածը, գիտական նորույթը, ստացված արդյունքների տեսական և գործնական նշանակությունը, պաշտպանությանը ներկայացված դրույթները:

Ատենախոսության առաջին՝ «Ուսուցիչների վերապատրաստումների տեսամեթոդաբանական վերլուծությունը» գլխում հեղինակը պարզաբանել է վերապատրաստումների արդյունքում ուսուցիչների ձեռքբերումներին՝ շեշտը մասնավորապես դնելով մեդիակրթության վրա:

Երկրորդ՝ «Ուսուցիչների վերապատրաստումները հայ և միջազգային առցանց հարթակներում» վերնագրով գլուխը հեղինակը նվիրել է առցանց տարբեր վերապատրաստումների առանձնահատկություններին՝ կառուցվածքին, բովանդակությանը, նպատակի, խնդիրների ու մեթոդների մասնավորեցմանը:

Հետազոտության «Ուսուցիչների առցանց վերապատրաստման զարգացման միտումները» գլխում ներկայացվել է «ուսուցիչների առցանց վերապատրաստումների մանկավարժական մոդել»՝ մշակված հեղինակի կողմից:

Եզրակացությունները հիմնականում բխում են հետազոտության արդյունքների տվյալներից:

Գնահատելով հետազոտողի կողմից կատարված փուլային, տևական աշխատանքը՝ անհրաժեշտ ենք համարում ներկայացել որոշ դիտողություններ: Այսպես՝

1. Աշխատանքի առաջին գլխի վերնագրի՝ «Ուսուցիչների վերապատրաստումների տեսամեթոդաբանական վերլուծությունը», ձևակերպման առումով խնդիր ենք տեսնում *տեսամեթոդաբանական* հասկացության օգտագործման վերաբերյալ: Կարծում ենք եզրույթը հիմնավորման կարիք ունի:

2. Հետազոտության խնդիրների 5-րդ կետը ձևակերպված է հետևյալ կերպ՝ «մշակել առցանց հարթակում ուսուցիչների վերապատրաստման մանկավարժական մոդել»: Կարծում ենք «...մանկավարժական մոդել» ձևակերպումը պետք է շեշտադրվի, որպես մոդելի բովանդակային բնութագրիչ:

3. Հետազոտության 3-րդ գլխի 3-րդ տարբերակը՝ «Առցանց հարթակում ուսուցիչների վերապատրաստման առաջարկվող հեղինակային մանկավարժական մոդելի կառուցվածքն ու բովանդակությունը» ձևակերպումը կառաջարկեինք փոխարինել «Առցանց հարթակում ուսուցիչների վերապատրաստման առաջարկվող մանկավարժական հեղինակային մոդելի կառուցվածքն ու բովանդակությունը» ձևակերպմամբ:

4. Հաշվի առնելով այն, որ ցանկացած մոդել մեկ ամբողջական համակարգ է, և բաղադրիչները միմյանց հետ բովանդակային/տրամաբանական կապի մեջ պետք է լինեն, մոդել-սխեմայում

առանձին բաղադրիչների կապը պարզաբանելու առումով կառաջարկելիք որպես առանցք ընդունել կարողունակությունների ձևավորումը (կոմպետենտահեն կրթության հիմքով):

5. Ատենախոսությունը շարադրված է գրագետ, սակայն առկա են երկարաշունչ նախադասություններով ծանրաբեռնված գաղափարներ, որոնք, երբեմն, խանգարում են ասելիքի միանշանակ ընկալմանը, կամ պարզաբանման կարիք ունեն, օրինակ՝ «ուսուցիչների առցանց վերապատրաստման ծրագիր SCS գործիքների մանկավարժականացման ուղղությամբ»:

6. Աշխատանքում առկա են որոշ տեխնիկական խմբագրական, վրիպակներ:

Վերոնշյալ դիտողությունները, մեր կարծիքով, չեն նսեմացնում ատենախոսության գիտամեթոդական արժեքը և գործնական/կիրառական նշանակությունը:

Այսպիսով, Ալեսա Միսակի Դուրգարյանի «Առցանց հարթակը որպես ուսուցիչների վերապատրաստման գործընթացի արդյունավետ միջոց» թեմայով ատենախոսությունը բավարարում է մանկավարժական գիտությունների թեկնածուի աստիճանին ներկայացվող ՀՀ գիտական աստիճանաշնորհման կանոնակարգի 7-րդ կետի պահանջները, ուստի արժանի է հայցվող ժգ. 00.01 «Մանկավարժության տեսություն և պատմություն» մասնագիտությամբ մանկավարժական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի շնորհմանը:

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԼԵՂՈՒՆԵՐԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ ԱՄԲԻՈՆԻ ՎԱՐԻՉԻ Ժ/Պ՝

Լ. Խ. ՄԻԼԻՏՈՍՅԱՆ

Լ.Խ. ՄԻԼԻՏՈՍՅԱՆԻ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ:

Վ. ԲՐՅՈՒՍՈՎԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ՝

Հ. Հ. ՓԻԼԱՎՋՅԱՆ